

„EDINOST“

Izhaja enkrat na dan, razen nedelj in praznikov, ob 4. uri pop. — Naročnina znaša: za vse leto 24 K, za pol leta 12 K, za četrt leta 6 K in za en mesec 2 K. — Naročnino je plačevati naprej. Na naročbe brez priložene naročnine se upravnštvo ne ozira.

Po tobakarnah v Trstu se prodajajo posamične številke po 6 stot. (3 novč.); izven Trsta pa po 8 st.

Telefon številka 870.

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

Oglas!

se računajo po vrstah v petitu. Za večkratno naročilo s primernim popustom. Poslana, osmrtnice in javne zahvale, domači oglasi itd., se računajo po pogodbi. — Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu. Ne frankovani dopisi se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo. Naročnino, reklamacije in oglase sprejema upravnštvo v ulici **Molin piccolo št. 3. II. nadstr.** Naročnino in oglase je plačevati loco Trst.

Uredništvo in tiskarna: ulica Carintia šte. 12.

Croatia in bivio.

Odziv na članek, priobčen pol tem naslovom v „Edinosti“ od minulega petka.)

[Dopis iz hrvatskih krogov.]

Članek, ki ga je pod tem naslovom priobčila „Edinost“ od 28. t. m., me je napotil, da napišem te le vrstice. Nisem politik po poklicu, zato prosim spoštovane čitatelje, da mi oprostite, ako ne bo vse jasno, kakor bi rad napisal.

Položaj, v kateri je privedel Avstrijo Kossutov šovinizem, je jako kritičen, vsekako kritičnejši, nego bi se na prvi mah niti mislilo. Kriza, v kateri se nahajamo, ni samo notranja stvar Ogrske, ampak je kriza monarhije — kriza duvalističnega sistema. Mi menimo sicer, da na omajanih stebrih tega duvalističnega monstruma za sedaj še ne nastanejo take razpoke, da bi se isti porušili; ali dolgo se more več trajati in mora priti do katastrofe prej ali slej.

Za nas Hrvate in Slovence bo odločilne važnosti, da že sedaj dobro premislimo, kako nam bo delovati in kako postopati, ko pride doba, da iz delov tega zrušnega monstruma zgradimo novo državno zgradbo. Ta čas nas ne sme zalotiti nepripravljenost. Mislimo, da je bil vrednemu piscu gori omenjenega članka isti cilj, ko je pisal ta članek.

Po kratkem razlaganju prihaja do zaključka, da se mi Hrvatje in Slovenci moramo prisloniti na — Dunaj. V umevanju vsega vprašanja, a ne samo pri go-podu pisca, ampak v obče, vidimo eno isto — sit venia verbo — avaristiško pogreško, ki se dela vsakdar, ko se na duvalističnih razvalinah gradi nova državna zgradba monarhije. Pogreška je ta, da tudi največji protivačnik duvalizma — a to smo mi, da vsi — v svojih dedukcijah niso drugo, nego — zopet branitelji duvalizma. Da-li z Dunajem ali s Pešto? To je vprašanje, okolo katerega natezajo, pak s tem sami in nehoté branijo ono, o čemer žele, da ne bi obstalo.

Denimo, da je duvalizem zrušen, potem je vprašanje pred vsem, ali je naša dosedanja hrvatsko-slovenska sloga v stanu preiti to skušnjo, da nam bodo v dogovorih in pogajanjih, in v eventuelnih sklepanjih z drugimi narodi habsburške monarhije, zahteve in težaje skupne?

Ako vzamemo, da je tako, potem je rešeno tudi vprašanje, v kakov položaj pridemo nasproti vsem drugim! Ta naš položaj ne more po tem biti drug, nego oni naše hrvatske in slovenske zemlje, kakor posebne državne skupine, vezane jedino nasproti dia-stiji — s personalno unije.

Tu moramo omenjati, da bi kje kateri manjši deli našega naroda zašli v katero drugo zvezo in mislimo tu posebej na hrvatsko-srbski živelj na Ogrskem. Njihov narodni obstanek ne bi bil vendar s tem v nevarnosti, ker bi madjarska sila, s katero sedaj duše narode na Ogrskem, znatno oslabela, in ker bi oni deli našega naroda v močni hrvatsko-slovenski državni skupini imeli močno, toliko moralno kolikor materialno oporo in zaščito.

Umeje se samo ob sebi, da bi se srbskim zahtevam, v kolikor jih oni smatrajo za svoje narodne zaake, moralo zadovoljiti. Ob taki medsebojni znosljivosti in medsebojnem spoštovanju bi brzo zacelile rane, ki smo si jih zadavali do sedaj medsebojno. Otpadli bi namreč glavni vzroki pobivanja med brati, ker bi ne bilo tretjega, ki bi radi svoje koristi razpihaval strasti in ker bi vprašanje Bosne in Hercegovine, ki je jeden glavnih povodov naših homatijam, bilo s tem rešeno v zmislu narodnega, če tudi ne vsesrbskega načela.

Taka državna skupina bi pomogla tudi do rešenja balkanskega vprašanja v našem slovanskem duhu, ker bi se ta državna skupina, kakor si jo želimo mi, ne mogla, in radi Srbov tudi ne hotela — radi lastnega interesa — protiviti eventuelni uniji balkanskih slovanskih narodov!

Ako predpostavimo tako rešenje, odpada sama ob sebi tudi bojazen gospoda pisca članka »Croatia in bivio«, da bi eden ali drugi del našega naroda bil predan namilost in nemilost kateremu sosedajih nam narodov habsburške monarhije.

Lepo je tako napesti — poreče kdo — ali taka državna skupina težko da bi bila darstla finančnim zahtevam, ki bi se stavljale do nje.

Pričakovati je, da bi bile finančne zahteve, ki bi se nam stavljale, večje, nego-li so sedanje. Ne smemo pa pozabiti tudi tega, da bi bila tudi naša finančna moč večja, nego-li je danes, ker bi s svojimi dohodki sami gospodarili, a svojo trgovinsko politiko bi urejali tako, kakor bi zahtevala naša korist. — Navajamo za to primer današnje Ogrske.

V tej naši trgovinski politiki bi nam pomagal tudi naš nejednaki geografski položaj, a naše blago bi lahko odpravljali na Balkan, ker bi je ne uvažali pod marko — Dranga nach Osten!

V ostalem pa: moja kučica, moja slobodica!

Šel sem za njimi v bližnjo sobo. Sam ne vem, kaj so me tako zanimali.

Bilo jih je okoli petdeset. Vsi so imeli s seboj velike kovčke. Nekoliko njih so bili lepo oblečeni; na prstih so se jim blesteli prstani in ob telovniku jim je visela velika zlata verga.

Ali teh je bilo malo.

Večina njih je bila oblečena po delavsko in njih obleke so bile zelo zamazane.

Pa vseeno so eni in drugi bili jako razposajeni veseli, da si so bili njihovi obrazi zelo upadli.

»Predragi, odkod ste pa prišli?« vprašal sem jednega njih.

»Prihajamo iz Amerike«, mi je odgovoril prijazno. In pristavil je še tako nekako veselo: »In zdaj smo na potu domov.«

Zleto se mi je, da mu je žar radosti preletel obraz. In ta žar sem čital tudi iz drugih obrazov. Vsi ti obrazi so klicali radostno: »In zdaj smo na potu domov!«

Da, radi tega so vsi veseli, ker so na potu domov. Gotovo so si v daljni deželi vedno želeli domov, vedno jim je srce hrepenelo preko morja — domov. In zdaj se jim skoro urešiči to hrepenenje, kmalu pridejo....

Politični pregled.

V Trstu, 31. avgusta 1903

Kriza na Ogrskem. Cesar je včeraj došel iz Budimpešte na Dunaj, da bo vršil dolžnosti domačina nasproti kraljevemu gostu a prestola Anglije. Ako se dispozicije ne spremenijo, se povrae cesar v Budimpešto že dne 3. septembra. To se pravi: cesar se letos ne udeleži velikih vaj na južnem Ogrskem. A če uvažujemo, kako je cesar zavzet za vse, kar se godi v vojski, potem umejemo še le vso resnost sedanje krize na Ogrskem in kako so odločilni krogi preokupirani po istej. Kar bomo torej te dni, do 3. septembra, čitali o stanju krize in o možnosti nje rešitve, bodo le — ugibanja brez dejstvene podlage.

Razmere na Hrvatskem. Praška »Politik« priobčuje dopis iz Zagreba, v katerem dopisnik pojašnjuje vzroke, ki so doveli do tega, da se je zopet poojstrilo razmerje med takozvanimi »čistimi« in drugimi skupinami opozicije.

Dopisnik povdarja, da je bil sedanj moment kakor nalašč ustvarjen, da se vzbude dremajoče narodne moči, da se zapuste stare izvožene poti in krene na nove, ki morajo dovesti do zmage. Te poti so ubrali sedaj in prividno razpršenje opozicije je le vzbudilo k zavesti one moči, ki so hladno stale do sedaj v senci le prehladnega mišljenja takozvane državnoopravne opozicije. Ma di realisti, večinoma bivši praški dijaki, ki so se od Čehov naučili dolednosti, in žilave delavnosti, ona skupina mladih politikov, katerim se od vladne strani podtika krivda na nemirih v Hrvatski, ti so razprostrli svoja krila in so potegnili zaseb najljubše elemente. Vsa inteligenca naroda, vzbudivša se iz političnega sna, je za njimi. Ti »mladi« so bili zadnje čase gonilna sila, a danes, ko nas je možni odpor naroda počul, da opozicija, ki odločno nastopa proti madjarskim nasilstvom, more računati na sodelovanje naroda: se ni smelo več ostajati le pred ugibajočimi državno pravnimi razgovori. Zato se je moral način boja, kakor ga volijo politiki v vrsti dr. Franka, umakniti boju donoža. Oni politiki niso hoteli peroti svojega delovanja pristiziti z dolgimi programi. Zanje ni političnih dogem. V takih časih, kakor so sedanj, je boj — vse. Naloga realistom je, da temu boju dajo čim solidnejšo in trdnjejo podlago, in dela se na tem, da ustvarijo po vsej deželi razširjeno široko organizacijo. Trojica najboljših hrvatskih listov — »Obzor«, »Novi list« in »Narodna obrana« — delujejo

Med njimi je bila tudi neka ženska jako prikupljivega obličja; morala je biti zelo mlada in nekde je gotovo bila lepa. Ali zdaj jej je bil obraz voščeno blede in koščenosuh. Poleg nje je sedel njen mož. Gugal je na svojih kolenih malega dečka, a žena mu je držala v rokah blazinico, v kateri je bilo majhno dete, vse zavito v neke »unje«.

Stopil sem bližje k tej ženski. Kar strah me je obšel, ko sem zagledal dete, ki je je bila mati odgrnila. Grozen pogled! Obraz je bil sama kost in koža, vdrti očesi sti zrl mrtvaško v mater. Vsakdo bi bil mislil, da je ta ubožček mrtev, da ni zgibal svojih ročic, ki sti bili skoraj še bolj suhi nego obraz. Deček, katerega je pestoval oče, je bil malo boljši.

Obrnil sem se proč, tako me je pretresel ta pogled.

Ali, kar nehoté sem se zopet ozrl proti očetu. »Sta-li ta otročiča vaša?« — sem ga vprašal. »Da!« Odgovoril je z nekim čudnim glasom. »Revečka sta oba tako slabotna. Toda v Ameriki sta bila tako švrsta, in upam, da se zopet okrepita, ko pridemo domov.« — In šinil mu je preko obraza zopet oni izraz radosti, ki sem ga opažal na drugih.

že v novem duhu in najboljših duhov naroda so se že polastile zdrave realistične ideje, uvedene o naših čeških soplemenjakov.

Zato nas »razpad opozicije« ne vznemirja. Iz razvalin nejednakih elementov, ki organično že davno ne spadajo skupaj, kali in zvevita mnogo betajoča žetev. Eden naših najboljših agitatorjev, Stjepan Radič, je po pravici vskliknil na grobu žrtv v Zaprešiću, da priprosti može iz naroda, pogrezneni v grob, pomenjajo zarjo nove dobe: vzdrmljenje naroda iz dolgega letargičnega spanja.

Politični indiferentizem, ki ni bil nikjer tako izrazit, kakor pri nas do nedavno, je bil vsikdar največji sovražnik našim narodnim stremljenjem. Sedaj je premagan; sedaj porušimo tudi stebre zistem, etabliranega od grofa Khuena.

Dopisnik v »Politiki« je res pokazal na pravi vzrok, zakaj je prišlo do krize v opoziciji. Namesto neplodnega in večnega prepiranja o državnoopravnih programih, na kakoršen prepir bi hoteli Frank in družba tudi nadalje vezati vse sile, vso inteligenco naroda, naj stopi uspešno in pozitivno narodno delo. Tisti prepri o zgolj državnoopravnih programih so bili najboljši zavezniki nesrečnega madjarskega sistema. Radi večnih preprirov o programih ni opozicija nič delala. A ker ni bilo ne dela ne uspehov je masa naroda zapala v mrtvilo in v turški fatalizem.

Proti temu so nastopili mladi realisti in so si s tem nakopali jezo vodje takozvanih »čistih«, ki je glavni krivec, da je bila vsa opozicija obnemogla nasproti zistemu in da je narod polagoma zgubil vso zavest o svoji vrednosti, svoji moči in svojem dostojanstvu. In morda nismo še imeli prilike beležiti momenta, ki bi bil tako značilen za Franka in njegove namene, nego je njegov srd na one, ki se hočejo enkrat lotiti pozitivnega plodnega dela, ki edini more zrušiti madjarski zistem in donesti narodu pravo samodoločbo in svobodo! Da bodo vedeli čitatelji, kako po stekliškoprogramu Frankova »Pravo« one, ki so iskreno udani svojemu narodu, naj povemo, kako piše n. pr. o takem človeku, kakoršen je Stjepan Radič, ki se ne plaši ne ječ, ne fizičnega trpljenja, ne duševnih muk na svojem delu za narod. O Radiču piše »Pravo« imenuj ga licemerca, spletkarja, obdačevatelja tujih žepov, ki se je klatil po tujih deželah, očita mu, da se je iz tujine vrnil praznim srcem in brez krajno sebičnosti.

Imenuje ga napačalca tujega poštenja. Očita mu, da ne delujeta nanj ne nauk ne

»Ah, to potovanje, ta vožnja po morju, je revečka tako oslabila! In to ni čudno, saj je še nam odrastlim mnogo škodovalo. Ali kaj se če, morali smo to prestati, če smo hoteli priti domov. In povrnitev na dom po tolikih letih je največja sreča. Še par ur in dospemo... domov, domov!«

Sreča in veselje sta sijala iz oči, ko je govoril. In še mali deček se je tako sladko nasmehnil...

Zdaj sem moral vstopiti v vlak, a delavci so ostali še na postaji. Ko sem že sedel v vozu, mi je še donelo s postaje njihovo glasno govorjenje in zdelo se mi je še vedno, da mi govori oni delavec: »In zdaj pridemo domov!«, a drugi da vsklikajo radostno: »Domov, domov...!«

Stroj je zavril, vozovi so se začeli premikati. Tam na vratih sem zagledal svojega ameriškega znanca, s katerim sem prej govoril. Zamahnil mi je s klobukom. Odzdravil sem mu. Potem pa sem ga kmalu izgubil z oči. In vlak je sopihal in hitel naprej in naprej in še bolj in še bolj oddaljeval od postaje, kjer so čakali delavci prihodnjega vlaka, ki naj jim izpolni vročo željo, da jih pripelje domov...

PODLISTEK.

Domov.

Spisal: J. B. Vesel

Sedel sem v čakalnici na postaji in pričakoval vlaka. Vsaki čas mora dospeti, mislil sem si in stopil k oknu, da sem mogel gledati proti oni strani, od koder je imel priti vlak, s katerim sem se mislil odvesti.

Ni minulo dolgo časa, ko sem zapazil iz dalje bližajočo se lokomotivo, ki je bruhala iz sebe mogočne oblake sivega dima. Zdaj je para zabrzgnila. Vedno počasneje se je bližal vlak postaji in slednjemu se je ustavila vsa dolga vrsta vozov pred mojimi očmi.

»Postaja K...«, je klical sprevodnik in odpiral vrata mogočnih vozov.

In kakor čebele iz panjev, so se usipali potniki iz vlaka ter hiteli v postajno poslopje. Videl sem tu ljudj različnih slojev, a največ je bilo delavcev z ogorelimi obrazi, in ti so obračali vso mojo pozornost na se.

Hiteli so mimo mene. Bili so to ljudje v najboljših letih. Glasno, skoraj preglasno so govorili med seboj. Ko sem čul, da govorijo moj materini jezik, sem se še bolj zanimal za nje.

zapadno-evropska kultura. In pravi konečno da guilemu srečo ni leka.

Kaj takega si upa »Pravo« govoriti o Stjepanu Radiću, katerega spoštovanjem imenuje ves, lahko rečemo ves olikani slovenski svet!! Najumestnejše pripominja »Obzor«: »Ko smo včeraj z uredniškimi škarjami rezali to iz »Hrvatskega prava«, smo — obrisali škarje!

Res je, če si rezilo pomočil v gnoj, treba je obrisati! Za takovo postopanje, kakoršnega se »Hrvatsko pravo« nasproti mladim poštenim realistom — ne sramuje, je umesten le ogorčen Gruterjev — pfuj!!

Ustaja na Balkanu. Te dni se je blizu Bitolja vršila precej huda bitka med ustaši in turškimi četami in so te slednje doživele grozovit poraz. Ustaši so zavzeli več krajev v bližini Bitolja.

Iz Aten poročajo, da so tam zaprli nekega macedonskega Bolgara, kateri je hotel odpotovati v Macedonijo dva sode dinamita.

V Belemgradu se je vršil včeraj velik shod, katerega se je udeležilo 8000 oseb. Govorilo je mnogo govornikov in med temi tudi en Srb iz Stare Srbije in en Črnogorec. Vsprejeta je bila sledeča resolucija: »Srbaka kraljevina želi, da ne bi se niti v bodočnosti izvalila iz komplicacij na evropskem V-toku; nasproti sedanjemu stanju v Stari Srbiji in Macedoniji, stanju, ki žuga veliko nevarnost tufškim Slovanom, ne more ostati Srbija hladnokrvna in meni, da bi v Macedoniji mogli vspostaviti mir in red le na ta način, da bi nalogo pomirjenja izročili interesiranim balkanskim državam, kateri vsaki naj bi se določila sfera njenega delovanja, o tem pa naj bi se seveda upoštevala suverenost sultanova.«

Shod je izvolil poseben odsek, kateremu je naložil, naj deluje za uresničanje v resoluciji obseženih načel. Na zborovanje je došla in se prečitala brzojavka, da so Arnavti popolnoma uničili neki srbski samostan na srbski meji in poklali vse osebe, ki so se tam nahajale. Seveda je ta vest grozno razburila zborovalce.

Bolgarija in tudi Srbija se pridno pripravljata za slučaj vojne s Turčijo. O Bolgariji se trdi, da je zadnje čase tajno jako znatno pomnožila vojaške posadke na turški meji. Te dni pa je srbski kralj Peter I. v nekem nagovoru na častnike priporočal istim, naj bodo pripravljeni, ker domovina da jih bo morda v kratkem potrebovala.

Tržaške vesti.

Zlat nauk Italijanom. Čitatelji, dovolite nam, da nekoliko citiramo po nekem interesantnem viru. Sam zlat nauk je to in kakor navlaš napisan za naše Italijane. Torej, da čujemo glavne misli našega vira!

Kdor hoče v čem poučevati drugega, se mora posluževati materinega jezika. Drugače se oni drugi ne priučijo ničesar. In če oni, ki se uči tudi nekoliko pozna tuj usiljevani mu jezik, ga umeje slabo in umeje torej slabo tudi pouk.

Najbolj absurdna in smešna stvar je, če se v šoli poučuje v tujem jeziku, katerega učence ali ne pozna, ali pa ga le slabo pozna. To se pravi, poučevati nevedneža s pomočjo — nepoznanega.

Poučevati se pravi, seznanjati koga s čem, kar je istemu nepoznano. A to se more le v jeziku, ki je dotičniku poznan. To pa je tisti jezik, katerega govorimo v rodbini in ki je naš materini jezik. Po zahtevi zdravega razuma in splošnem umevanju more biti torej le materini jezik poučni jezik v šolah za vsakega posamičnika in cele narode!

To pravilo je tako enostavno, naravno, pravično in lahkomislivo, da je mora poznati toliko najprostejši kolikor najomikanjši človek, ako nista zaslepljena po strasti! Zato je po vseh šolah sveta, tudi manje kulturnih in napol-barbarskih, to pravilo spoštovano. Le tu in tam v krajih, ki se ponašajo kakor napredni, šole ponižane, da morajo služiti drugim namenom, nego pa v širjenje kreposti, znanosti in naobrazbe med ljudmi.

In vendar: ob vsej jasni resnici in potrebi, in vzlic dejstvu, da tudi državni temeljni zakoni ta »magna carta« ustave, že blizu 40 let zagotavljajo vsem narodom pravico do poučevanja v šoli v materinem jeziku, in da je ta zakon pravilno vsprejet in sankcioniran — se ta zakon v naših pokrajinah, v zasmeh našim in tožbam naših za-

stopnikov ne spoštuje od strani vlade, kakor bi jej bilo v sveto dolžnost, naravno in pozitivno ob enem.

Potem beleži naš vir, da je v vseh onih naših srednjih in višjih šolah, ki so v rokah države, učni jezik nam tuj nemški jezik. Ta naredba nasprotuje fizičnim in fiziološki-nim zakonom telesa človeškega. Možgani deteta so kakor mehak vosek, ki dobiva prve utise v naročju matere. Ti utisi so najgloblji, ki se ne izbrišejo nikdar. Tako materini jezik ustvarja podlago in sredstva za vse, kar se otrok uči polagoma: druge jezike, umetnosti, znanosti in vse drugo, da more napredovati v svojem življenju. Ako se zanemarija to pravilo, narekovano od narave, se duh mladeniča meša, ker so prvi utisi, kakor smo jih označili v nasprotju z onimi, ki jih dobiva pozneje.

Pri nas nile velikanška razlika med nemškim in italijanskim jezikom, ki je naš naravni jezik, oni jezik, ki se upira nemškemu jeziku, ampak je tudi razlika v svojstvu, v temperamentu, v naravnem ukusu, izhajajočem iz južne klime, v kateri živimo, ki se ne morejo prilagoditi tujemu kakor učnemu jeziku, nasprotnemu fizičnemu in moralnemu ozišju pokrajine.

Sedaj pa je čas, da vam povemo svoj interesantni vir, iz katerega smo zajeli. »Piccolo« je, ki v včerajšnji svoji številki predava te zlate nauke. Mi jih vsprejemljemo brezpogojno, kakor vspremljemo radi vsak dober nauk. Ker pa se nam vidi »Piccolo« podoben človeku, ki z vso zgovornostjo svojo propoveduje o škodljivosti pušenja tobaka, a ima ob tem on sam pipov ustih, ker je torej »Piccolo« nehoté govoril tudi o svojih lastnih grehih: mu hočemo mi jutri povedati, kaj izhaja z neizprosno logiko iz njegovih lastnih izvajanj — na njegov račun in njegovo obsodbo.

Sestanka hrvatskih in slovenskih abiturijentov v Spljetu se je udeležilo do 150 abiturijentov. V-prejem, ki ga je priredilo mesto dijakom, je bil sijajen. Odljubljeno nam je podrobno poročilo.

Poziv premožnim kmetiškim gospodarjem. Da te svoje gospodarstvu namenjene sinove v kmetijsko šolo na Grmu!

Naš kmetiški stan zamoreta rešiti edino le vzgoja in pouk. Enako kakor se dandanes skrbi po mestih za strokovno izobrazbo slednjega rokodelca, tako se mora še v veliko večji meri skrbeti za strokovno izobrazbo kmetovalčev! Tisti rokodelci, obrtniki ali tovarničar, ki dandanes ne pozna svojega orodja, svojih strojev, svojih sirovin, ki ne zna oceniti svojega trgovskega položaja: mora propasti. Zato prepada tudi naš kmetovalec, ker ne pozna svoje zemlje, ker ne ve, kaj je rodovitost, ne pozna svojih sirovin, ne pozna življenjskih pogojev in notranjega življenja, in nima pojma o tužnem položaju kmetijskih pridelkov in izdelkov. Naš kmetovalec vidi, da v kmetovanju delujejo njemu neznane nevarne sile, a ker jih ne ume, jih spaja z vražami; in udan v svojo usodo, pričakuje vse le od slučaja, to je od dobre letine. Naše ljudske šole so potrebne korenite izpremembe; v njih mora kmetovalčev otrok dobiti podlago za bodoči poklic! In nadaljevalne šole morajo biti edne obrtnim nadaljevalnim šolam po mestih, t. j., srbeti morajo za tisto strokovno kmetijsko izobrazbo, ki je potrebna vsakemu kmetovalcu. Vrh splošne vzgoje in izobrazbe s posebnim ozirom na kmetijstvo, ki bodi v nadaljevalni šoli skoraj že popolnoma strokovna, naj se z vsemi silami skrbi za dobro strokovno izobrazbo s kmetijskimi šolami, ki naj bodo za naš razmere prav in dobro urejene! No, odločno je pa za naše slovenske kmetijske razmere najboljši urejena kranjska kmetiška šola na Grmu pri Novemestu. In zato nam je namen, da danes naše premožnejše primorske napredne kmetijske gospodarje, katerim je ležeče na rešitvi našega kmetijskega naroda, osobito opozorimo na to šolo, da svoje gospodarstvu namenjene sinove pošljejo vanjo, da se isti v tej šoli izobrazijo strokovno. Šola je popolnoma narodna, slovenska; vendar se poučuje v njej tudi nemščina kakor predmet v toliki meri, da se je zamoreleherni marljivi učenec dovolj priučiti za praktično izhajanje. Da se pa naši napredni kmetiški gospodarji prepričajo, da je deželna kranjska kmetiška šola na Grmu pri Novem-

mestu na Dolenjskem istinito za naše slovenske kmetijske razmere najboljši urejena kmetiška šola, objaviti jim hočemo prihodnji program. Iz tega programa je razvidno, da se v kmetiški šoli na Grmu uče učenci vseh predmetov niže realke potem pa še posebno, seveda vseh predmetov, kmetijsko strokovne šole. —

Nezgoda na morju. Ko je sinoči parnik »Besenghi« došel z izletniki iz Isole, zadel se je v pomol »Giuseppino«, vsled česar je nastala na eni strani parnika precej velika razpoka in je začela teči vanj voda. Na parniku je vsled tega nastal velik strah in kmalu bi se bila dogodila velika nesreča. Vendar pa se je posrečilo spraviti parnik k obrežju tako, da se je moglo onih 176 izletnikov, ki so bili na njem, izkrcati na obrežje. Ko je bil parnik izpraznjen, se je isti toliko dvignil, da je prišla razpoka nad morskopovršino, vsled česar je bilo potem lahko spraviti iz njega vodo s posebno sesaljo.

Bratska društva. ki nameravajo sodelovati dne 13. sept. t. l. na veliki narodni slovnosti, ob priliki 25 letnice ustanovitve narodne »Čitalnice«, o kateri priliki se tudi blagoslovi zastava bralno-pevskega društva »Vodnik« v Dolini se opetovano pro-ijo, da prav gotovo naznanijo svoje sodelovanje in pesem katero bodo peli.

Dalje se tudi opozarjajo bratska društva na to slavnost in se prosijo, da istega dne ne priredi svojih veselje.

Dolinčani prosimo vse rodoljube za sodelovanje, da pokažemo nasprotnikom, da tu Slovenci še živimo.

Pevsko društvo »Danica« na Kontovelju priredi kakor že naznanjeno v nedeljo dne 6. septembra veliko vrtno veselico s plesom, katere se vdeleži tudi bratsko »Kolo« iz Trsta, ki nastopi s tremi zbori.

Ozirom na to, da se bo ta veselica vršila o priliki preselitve »Gospodarskega društva« v nove prostore; ozirom na to, da bo to prva veselica, ki jo priredi »Danica« na planem ter slednjič ozirom na to, da bo sodelovalo tudi požrtvovalno in rodoljubno »Kolo« iz Trsta, se nadejamo, da bo to eden najlepših dni, ki smo jih do sedaj preživeli na našem razglednem Kontovelju.

Vspored prihodnjič.

Odbor.

Romanje tržaških Slovencev na Sv. Goro. Priprave za božjo pot in za posebni romarski vlak iz Trsta do Gorice so končane. Romarjem se priporoča naj pazijo, da bodo pravečasno na postaji. Iz Trsta odide romarski vlak proti Gorici v sredo dne 2. septembra po eni uri popoldne in pride v Gorico ob 3. uri popoldne. Z goriške postaje naj pojdejo vsi romari naravnost v Solkan. V Solkanu bo zbirališče v cerkvi sv. Roka, ki je na pokopališču na Goriščaku, ravno pod svetogorsko potjo. Župna cerkev v Solkanu se namreč sedaj popravlja in je zaprta — zato je prenešana vsa božja služba v cerkev sv. Roka. Iz Solkana se vzdigne procesija točno ob 5. uri popoldne proti Sveti Gori. Nekateri romarji že obiskati tudi sv. Stopnice v Mirnem pri Gorici. Pri tem pa naj pazijo, da ne zamudó na vlak. Kajti v četrtek, dne 3. septembra točno ob 8. uri zvečer pojde naš romarski vlak iz Gorice nazaj v Trst.

Od torka opoldne naprej se dobivajo vozni listki samo še pri g. Ant. Stemberger, ulica S. Giovanni št. 8.

Vremenski vestnik. Včeraj toploma: ob 7. zjutraj 20,5, ob 2. uri popoldne 27,0. C. — Tlakomer ob 7. uri zjutraj 761,5 — Danes plima ob 7.41 predp. in ob 5.25 pop.; oseka ob 0.44 predpoldne in ob 0.11 popoldne.

Vesti iz ostale Primorske

× **Poroka.** Danes se je poročil gospod Edmund Konjedic iz znane rodbine v Plavijah z gospico Mimico Skrtovo od sv. Lucije. Novoporočencema najiskreneje čestitke.

× **Železniški most čez »Sočo«.** Železniška uprava se je odločila, da pri Solkanu sezida preko Soče most z enim samim oboikom. Ta most bo imel 80 metrov svetlobe.

× **In tako dalje!** V »Slov. Narodu« čitamo: »Česar niso nemški turnarji, burši in drugi različni faktorji nemškega tabora mogli storiti v proslavo vsenemštva v slovenski Ljubljani, upa doseči gosp. N. Pavliček, uradnik c. kr. priv. južne železnice, s svojo mogočno postavo. Šopiri se s frankfurtarskim trakom po Ljubljani in izziva

mirno slovensko občinstvo. Vprašamo gosp. skladiščnega nadzornika, je li mu je znan nastop gospoda N. Pavlička, in ako ta izziva morda z vednostjo slavnejšnje železnice.«

× **Pevsko bralno društvo »Svoboda«** pri Sv. Antonu poleg Kopra priredi narodno veselico v zadnjo nedeljo meseca septembra t. l. Slavna bratska društva od blizu in daleč so naprošena, da izvolé vsaj 15 dni poprej prijaviti svoje morebitno prijazno sodelovanje ter ob enem določiti pesem, s katero namerujejo nastopiti.

Želeti je, da si mnogo sličnih društev poda tega dne bratske roke v znak medsebojne ljubezni in z zavestjo, da vsi delujemo v prid in ponos narodu našemu. Zatorej: Na v denje!

× **Slavnost v Dolini.** Iz Doline nam pišejo dne 28. avg. t. l.:

Pred 25. leti so se na taboru v Dolini sklepale stvari velevažne za Slovanstvo Istre in Primorja sploh. Laj žal, da so ostale le požbožne želje.

Na tem taboru slišali so se navduševalni slovenski in hrvaški govori.

Slovensko so govorili:

Prvosednik g. Viktor Dolence iz Trsta, g. Ante Trobec iz Sv. Ivana in č. g. Jurij Jan, dekan iz Doline.

Hrvatsko pa: g. Peter Peršić iz Kastva v Istri in g. Ljudevit Vukčević iz staroslav-nega Dubrovnika v Dalmaciji.

Izmed vseh teh govornikov živi jedino le še čični starina g. Trobec, kateremu bi ob narodni proslavi 25 letnice pristojalo častno jubilarno govorniško mesto.

Želeti bi bilo, da bi se te 25 letnice udeležili tudi bratje Hrvati, saj vendar nas veže isti jezik in ista kri, ter isti narodni interesi kakor pred 25 leti.

Razmere ostale so do malega iste, sovrag naš še huji, a tudi naša odporna sila je jačja in mora se še utrditi in pomnožiti. To dokazimo na proslavi in obnovitvi tabora.

Razmišljati bo, kako izvajati naše pravice. In tozadevne resolucije naj bo narod mnogoštevilno in navdušeno vsprejel. Pred 25 leti bilo je krog 8000 udeležnikov, a tudi sedaj bi nas ne smelo biti manje. Dokazati moramo, da še živimo, da ustajamo in naše ustajanje mora povzročiti sovražniku strah.

Slavjan otresa se sovražnih okovov in otresimo se jih tudi mi Istrski Slovenci. — Složni bodimo si v svesti zmage. Brat naj pomaga bratu, ker sovrag je velik in močnejši; ima sicer vsak svoje cilje, a v tem kako bi ztiral Slovane je zjedinjen.

Naš namen je lep. Mi nočemo nemške in tudi ne italijanske zemlje, temveč varujmo našo gručo, izvajamo naše pravice.

× **V Opatiji** je bilo od dne 1. septembra 1902 pa do dne 26. avgusta 21 285 oseb. Od 20. avgusta 1903 pa do vštete 26. avgusta 1903 je prirastlo 535 oseb. Dne 26. avgusta 1903 je bilo navzočih 1849 oseb.

Vesti iz Kranjske.

* **Dolenjske Toplice** so letos do zadnjega kotčka napolnjene. Blizu 600 gostov, večinoma tujecev se zdravi doli. Zadnjih deset let še nimašala nobena sezona tolike množice.

* **Slovensko gledališče.** — »Slovenski Narod« od minole sobote piše: Odbor »Dramatičnega društva« v Ljubljani nam poroča: Priprave za gledališko sezono 1903/4 so dovršene, vsi engagementi sklenjeni, repertoar sestavljen in popolnoma pripravljen. 1. septembra se z eno skušanje na odru, kajti vsi člani gledališča so že zbrani v Ljubljani. Zaradi izpremembe in v nov prosep naše opere je angažiral odbor zopet nekaj novih opernih pevk in pevcev ter igralcev in igralcev, ki se deloma tukaj, deloma na deželi že dva meseca pridno učé slovenskega jezika. Od boru se je posrečilo angažirati pred vsem izbornega junaškega tenorista, rutinirano in ugledno primadono ter prav dobrega baritonista z velikim repertoarjem. Takisto se je deloma prenovil in okreplil z novimi člani operni zbor, ki bo štel 14 pevk in 14 pevcev. Operni repertoar obseja hrvaško, rusko, dve italijanski, francosko in dve nemški noviteti; operetni repertoar pa francosko in nemško noviteto. Razen teh novitet, ki so popolnoma pripravljene, prevedene in spisane, se uprizori nanovo tudi nekaj najboljših in najvapešnejših oper in operet starejšega repertoarja. Pri dramati sta angažirana dva nova igralca za prve vloge in zova igralca-pekva. Repertoar je sestavljen iz velikega števila najboljših in najvapešnejših iger ter obsega novitete: slovensko, dve hrvaški, srbsko,

osem čeških, poljsko, tri ruske, štiri francoske, tri angleške in pet nemških. Ponovilo pa se bo tudi nekaj natvpejšnjih iger starejšega repertoira. Lepak s seznamom vsega repertoira se objavi in razpošlje jutri, dan septembra. Določbe glede abonementa se objavijo takoj, ko dobi društvo rešitev svoje prošnje pri deželni odborni. Odbor je preverjen, da bo sezona 1903/4 ena najboljših in zanimivejših, saj se je izbralo osobje z največjo rigoroznostjo in se je sestavil repertoar z vso skrbnostjo.

Vesti iz Štajerske.

— Vesela vest prihaja iz Štajerske, od smeje tam gori med Nemštvom in Slovenom. Občina Št. Ilj v Slovenskih Gorah je važna postojanka, za katero se bore Slovenci in Nemci že desetletja. V tej občini so predvčerajšnjim Slovenci zmagali v III. in I. razredu. Slava boriteljem na naši severni meji!

Zveza slovenskih posojilnic v Celju. Dne 11. avg. t. l. stopil je v veljavo zakon od 10. junija 1903 št. 133 drž. zak., kateri določuje, da morajo zadruge, osnovane na podlagi zakona od 9. aprila 1873. št. 70 drž. zak., kakor posojilnice, kmetijske in druge zadruge, ter društva osnovana na podlagi zakona od 26. novembra 1852., ter 1. junija 1889 in 11. junija 1894 dati pregledovati svoje poslovanje in upravo najmanj vsako drugo leto po posebnem, strokovno izobraženem revizorju.

Takega revizorja nastavi sodišče za zadruge, za društva pa namestništvo.

Ako pa obstojijo zveze zadrug in društev, ki imajo več kot 50 članov, imajo take zveze pravico nastaviti si same takega revizorja, katerega potem vlada potrdi.

Ta zakon dal je povod, da je »Zveza slovenskih posojilnic v Celju«, katera obstoji sedaj že 20 let, spremenila svoja pravila ter jih prilagodila novim zahtevam tega zakona.

Dne 8. avgusta t. l. bil je v Celju množestvilo obiskan občni zbor »Zvezeslovenskih posojilnic«, pri katerem so se spremenila njena pravila tako, da morejo k isti, katera je dozdaj imela za člane samo posojilnice, pristopiti tudi ostale registrovane zadruge in druga društva, osnovana na podlagi zakona od 9. aprila 1872, št. 70 drž. zak. in od 26. nov. 1852.

K »Zvezi slovenskih posojilnic« v Celju pristopajo torej zanesljivi lahko tudi kmetijske zadruge, kakor tudi druge zadruge, ki so osnovane na združnih principih.

Ta sklep je velikega pomena; kajti kmetijske ter druge zadruge, kakor n. pr. »Rinka«, »Lastni dom«, »Diana«, »Hmeljarsko skladišče« itd., katera po prejšnjih pravilih niso mogle pristopiti k »Zvezi slov. posojilnic«, to sedaj lahko store.

Še važnejši sklep storila je pa »Zveza slovenskih posojilnic v Celju«, da je v svoje imene sprejela tudi pospeševanje denarne zмене, ozir. zraavnave med posameznimi člani po svoji denarni centrali.

Denarna centrala pa bo po teh pravilih »Posojilnica v Celju«, s katero sklene »Zveza slovenskih posojilnic« posebno pogodbo, valed katere prevzame »Posojilnica v Celju« zavezo, dovoljevati in dajati članicam »Zveze« kredit, ter sprejemati od njih denar na obrestovanje.

Po tem načinu bo dovoljevala in odprla »Posojilnica v Celju« s posredovanjem »Zveze slovenskih posojilnic v Celju« posojilnicam in drugim članom odprt kredit do določene višote, katera se dotičnim članom naznači.

Dotična posojilnica, katera potrebuje denar iz tega odprtega kredita, obrnila se bo, če treba, tudi brzojavno na »Posojilnico v Celju«, in bo ista njej, ako treba, tudi brzojavnim potom nakazala potreben denar v mejah odprtega kredita.

Ker je celjska posojilnica najmočnejša posojilnica na Slovenskem, je ista gotovo tudi v prvi vrsti poklicana in tudi v prvi vrsti zmožna najuspešneje delovati v tem oziru ter postreči drugim posojilnicam in zadrugam v vsakem trenutku s potrebno svoto.

Taka centrala je slovenskim posojilnicam dozdaj manjkala in so bile posojilnice večkrat lahko v velikih zadregah, ako so morale napraviti kake večje vloge izplačevati, pa niso imele za to dovolj gotovega denarja.

Tej neugodnosti bo sedaj konec.

»Zveza slov. posojilnic v Celju« imela je že dozdaj svojega revizorja.

Ker obsega več članic, kakor postava zahteva, namreč ne samo 50, ampak 112, ima pravico, da si sama nastavi svojega revizorja, katerega potem vlada potrdi.

»Zveza« je že predložila svoja prenovljena pravila ministru v odobrenje ter je obenem prosila za priznanje pravice nastaviti revizorja.

Ker, kakor čujemo, deželna in državna sodišča že sedaj pozivljajo zadruge, da naznajo, kakšnemu načinu revidiranja se bodo podvrgele, opozarjamo slovenske posojilnice in zadruge, da, katere še niso pristopile »Zvezi«, naj to store in potem naznajo, da se bodo dale pregledovati po revizorju »Zveze slovenskih posojilnic v Celju«.

— **Dvojna mera.** Ozirom na postopanje e. k. deželne vlade na Štajarskem bi mogli uvesti stalno rubriko pod tem naslovom. Ob normalnih odnošajih državna vlada ne sme in ne dela razlike, je li kdo slovenske ali nemške narodnosti, ima-li občina, ki kaj prosi ali zahteva, slovensko ali nemško naseljenje, in ne gleda na to, ali bo kaka rešitev Nemeem ali Slovence v prilog, ampak razsoja le z gledišča prava in zakona. Kdor ima prav, temu daje prav in obojemu meri z eno in isto mero.

Ali v nas Slovenceh so abnormalni odnošaji in e. k. vlada na Štajarskem — kakor marsikje drugje — ima vedno pri rokah dvojno mero: eno za Slovence, drugo za Nemce. A to ne le glede reševanja stvari v meritornem pogledu, ampak in posebno še glede časa, ki ga rabi za reševanje. Če ima biti rešitev Nemeem v prilog, h ti, da je veselje; v nasprotnem slučaju pa se jej ne mudi.

Ko so se celjski nemškutarji prit žili proti volitvam za celjsko okoliško občino, je vlada hitro dala preiskovati po davčnem uradu v zmislu trditve v nemškutarskem rekurzu.

Na pritožbo Slovencev proti občinskim volitvam v Spodnji Polskavi pa še danes — po letu dni — ni dala vlada niti enega glasu od sebe, da si so se na rešenih volitvah godile take nezakonitosti, da bi se jih morala sramovati tudi turška uprava.

Kjer se jej zdi, da bi se utegnulo kaj iztakniti, kar bi bilo Nemeem na korist, tam je e. k. vlada brzih rok in brzih nog v svojem postopanju; kjer pa se zdi, da bi, ako kaj stori, morala storiti Slovence na korist, tam jednostavno — nič ne stori!

To je tista dvojna mera e. k. vlade tudi na Štajarskem!

— **»Zveza sloven. požarnih bramb za Spodnje Štajersko«** je imela v Žaleu občni zbor »Zveza« je ustanovila osem gasilnih društev. Pri društvih, ki so v »Zvezi«, je 647 mož z 38 brizgalnicami. To je lepo število, a bilo bi še veliko lepše, ako bi imela vsa sploještajerska gasilna društva le malo narodnega ponosa.

Razne vesti.

Nevesela sličica iz Hrvatske. Neki Slovenec, ki potuje po Hrvatskem, nam piše: Velečenjeni gospod urednik!

Potuje te dni po Hrvatskem, videl sem poleg revnega tudi veliko krasnega. Kamor se ozira oko, povsod se ti odpira nov svet. Pozabiti ne smem krasnih poljan od Karlovca pa do Zagreba se svoječasni lepimi vinogradi; sedaj so seveda večinoma zapuščene in posejane z deteljo, ker ljudstvo beži trumoma — v Ameriko. Kaj lepo in čisto je glavno mesto Zagreb. Vse moderno urejeno, tako, da na ptujca napravlja najboljši utis. Javni napisi in reklame so, z malimi izjemi, vsi v hrvatskem jeziku. — Tako na zunaj. — Vse drugače je na notraj. — Ne čudite se gospod urednik, ko Vam zatrjam, da, ako bi ne znal »deutsch«, kmalu niti obeda ne bi bil dobil, pričenši v hotelu Sušaku do male krčme v Josipdolu, pa od prvega do najnižjega hotela, od priproste in tudi do elegantne kavarne. Ako govoriš hrvatski, posebno pa še slovenski, povsodi te smatrajo členom naroda »manjvrednega«. Sploh, ako vedo, da si ptujec, ne govore s teboj (pa mirna Bosna) drugače, nego nemško. Javni napisi so v hrvatskem jeziku. O ironiji! Imena so — z malo izjemami — židovska in nemška. Vse trgovine, hoteli in kavarne, vse, vse je v židovskih in nemških rokah. — Da, da, za Nemca in Žida je Hrvatska »zlati rudnik«. Mala podjetja so še v hrvatskih rokah — ali druga? — Kamor prihajaš, moraš čuti »Habe die Ehre«, kakor kje v Gradcu. — »Zagrebečki orpheum«, je napisano z velikimi

črkami na neki hiši. Ali pojdi notri: vse je nemško in nič hrvatskega. — A vse to podpirajo Hrvati sami, v prvi vrsti pa inteligence, ki med saboj najprideje — nemškutarji. »Madjarsko ne«, rekel mi je neki Hrvat, »pač pa nemško, ker to je »eine schöne Kultursprache!« Hrvati sami so torej krivi, ako se v Zagrebu nemškutarji v toliki meri. Mi obmejni Slovenci tožimo — in po pravici — radi nemškutarenja v Ljubljani, ali verujte mi, da je v tem pogledu v Zagrebu huje, nego v Ljubljani.

Zatrjalo pa se mi je, da se Karlovec častno odlikuje v tem pogledu. — Tu, tu bi imeli posla stranki, ki sti si na papirju združili, ki pa na volitvah — glej Zlatar! — postavljati vsaka svojega kandidata. Tu je prilika, da čisti, vzamo metlo ter prično malo »čistiti« — Hie Rhodus, hie salta — in raznim, zmernim da popustijo od zmernosti in izvlečejo bič ter mahnejo krepko po nekaterih nemškutarskih hrbitih, po tistih ljudeh, ki menijo, da je oni, ki ne govori nemški — manje olikan po tistem znanem slovenskem reku: »Bog Kranjca ne zapusti, ako vsaj malo nemški zna!« — Žvela Hrvatska! — bomo iz polne duše klicali še le potem, ko lepe zemlje bratskega nam hrvatskega naroda prenehajo biti molzna krava Nemeem in Židom!

Brzojavna poročila.

Knez Ferdinand na potovanju. BUDIMPEŠTA 30. (B.) Knez Ferdinand Bolgarski je včeraj po noči odpotoval od tukaj v Sreder.

CONSTANZA (Romunija) 31. (B.) Knez Ferdinand Bolgarski je sinoči ob 11. uri dopel semkaj z orijentnim vlakom. Vsprejela sta ga na kolodvoru ministriški predstnik Sturda in prefekt v Varni. Od tu se je potem knez Ferdinand odpeljal na svoji yahti »Nadežda« proti Varni.

Nesreča na morju. CADIX 30. (B.) Eden čolnov avstro-ogrškega križarja »Zenta« se je prevrnil blizu pristanišča. Vseh 11 mož, ki so bili v čolnu, je rešila ladija transatlantiške družbe. Minister za morzarico, ki je bil o prihodu rešenih navzoč v pristanišču, je častital poveljniku transatlantiške ladije na izvršeni rešitvi.

Prodaja manifakturnega blaga

SALARINI

v ulici Ponte della Fabbra št. 2.

in podružnica

„Alla città di Londra“

ulica Poste nuove št. 3. (Brunerjeva hiša)

Izgotovljene obleke za moške, dečke in otroke. Moške obleke od 6.50 do 24 gld; za dečke od 4 do 12 gld. Jopiči in snovij od 3 do 8 gld. Hlače iz snovij od 2-4 gld. ravno take iz najfinejših volne od 4.50 do 8 gld. Velik izbor finih površnikov v barvah od 8 do 24 gld. Volnene obleke za otroke od 3-12 let od 2.50 do 9 gld; isti iz platna od 1 do 5 gld. Haveloki (Loden) za moške, dečke in otroke po zelo zmernih cenah Hlače od moleškina za delavce (iz lastne predilnice v Korminu). Močne srnjice lastnega izdelka po 1.20 gld. Zaloga jopičev Orleans, platna, črna in barvanega satena za pisarniško osobje. Bogat izbor snovij za moške obleke toli na meter koli za naročbe po meri, koje se izvrše v slučaju potrebe v 24 urah.

MATTON
GISSHÜBLER
naravn
alkoholno kiselino

NAJVEČJI IZBOR VRČKOV ZA PIVO
se nahaja v dobro znani zalogi steklenin in porcelana
Jakob Hirsch, ul. Cavana 6 (nasproti škofijski palači)
TRST

Vzorec št. 4. Vzorec št. 5. Vzorec št. 2.

[Pošiljatelj na železo se izvrše z največjo točnostjo in natančnostjo.]

„Ženska tridesetih let“

Roman.

Francozki spisal: Honoré de Balzac.

Poslovenil: K. Z.

Ta roman se v soboto, dne 5. t. m. začne priobčevati v podlistku „Edinosti“. Roman je velezanimiv, in se bavi z dogodki iz časa Napoleonove slave.

Izdajatelj in odgovorni urednik FRAN GODNIK
Lastnik konsorcij lista „Edinost“.
Natisnila tiskarna konsorcija lista „Edinost“ v Trstu

Svoji k svojim!
ZALOGA

pohištva

dobro poznane

tovarne mizarske zadruge v Gorici (Solkan)
vpisane zadruge z omejenim poročtvom

prej Anton Černigoj
Trst, Via di Piazza vecchia (Rosario)
št. 1. hiša Marenzi.

Največja tovarna pohištva primorske dežele.
Solidnost, zjamčena, kajti les se osuši v to nalašč pripravljenih prostorih s temperaturo 60 stopinj. — Najbolj udoben, modern sestav. Konkurenčne cene.

Album pohištva brezplačno

Pavel Gastwirth
Trst, ulica Madonnina 3.
Zaloga pohištva, popolnih sob.
Dunaj—Trst.

Že ezno pohištvo, zrealo iz Belgije. — Podobe v izboru in tapetarija. — Ure, šivalni stroji za dom in obrt po najugodnejših cenah.

O ARNA POHIŠTVA
Rafael Italia
Velikansko skladišče in razstava
pohištva in tapetarij

TRST
ulica Malcanton štv. 1.
po zelo nizkih cenah.

Odvetnik Dr. Stanič
ima odslej svojo pisarno
Via del Lazzaretto vecchio 26.

Sprejema zavarovanje človeškega življenja po najraznovrstnejših kombinacijah pod tako ugodnimi pogoji, ko nobena druga zavarovalnica. Zlasti je ugodno zavarovanje na doživetje in smrt z zmanjšujočimi se vplačili.

Vsak član ima po preteku petih let pravico do dividende.

„SLAVIJA“
vzajemna zavarovalna banka v Pragi.
Rezervni fond 25.000.000 K. Izplačane odškodnine: 75.000.000 K.
Po velikosti druga vzajemna zavarovalnica naše države z vseskozi slovansko-narodno upravo.
VSA POJASNILA DAJE:
Generalni zastop v Ljubljani, čegar pisarne so v lastni bančni hiši v Gospodskih ulicah 12.

Zavee posloplja in premičnine proti požarnim škodam po najnižjih cenah. Škode cenjuje takoj in najkulantneje. Uživa najboljši sloves, koder posluje.

Dovoljuje iz čistega dobička izdatne podpore v narodne in občniskoristne namene.

Mala oznanila.

Pod to rubriko prinašamo oznanila po najnižjih cenah. Za enkratno insercijo se plača po 2 stot. za besedo; za večkratno insercijo pa se cena primerno zniža. Oglasi za vse leto za enkrat na teden stanejo po 20 K. ter se plačujejo v četrtletnih anticipatnih obrokih. Najmanjša objava 60 stot.

V Trstu.

Zaloga likerjev v sodih in buteljkah.
Perhauc Jakob ulica delle Acque 12
Zaloga vsakovrstnih
via in buteljk. Postrežba točna, cene zmerne.

Kavarne.
Anton Šorli priporoča svojo kavarno „Commercio“ kjer je snajališče Slovencev. Na razpolago so vsi slovanski in mnogi drugi časniki.

Narodni brusar priporoča a tržaskim in zunajnim Slovanom svojo bruhalnico nahajajočo se v ulici B. l. v. d. e. št. 25. (pri tleh) v koji izvršuje vsa v to obrt spadajoča dela tudi najfinija kakor: brušenje bri nih trtev, vsakovrstnih nožev, škarij itd, ter sprejema v popravilo dežnike in solinčnike. Točna postrežba in zmerno cene. Uđani Filip Kaute, prvi slovenski brusarski obrtnik v Trstu.

Urar F. Pertot Trst ulica delle Poste 1, vogal ul. Carintis. Prodaja srebrne ure od 3 gld. na prej, zlate ure od 8 gld. naprej. Izbor stenskih ur, regolistev in t. d. Popravlja vsakovrstne ure po jako zmerni ceni.

30 malih stanovanj z eno sobo in kuhinjo se takoj odda v ulici Industria in ul. Guardia v bližah Stofa. Pisarna v ul. Giuliani št. 20 A, I. na 1. etr. od 1-2 in 3-7 sop.

Lepa meblirana soba

s prostim vhom se odda takoj. Ob enem tudi mala sobica primerna za delavea. Več se poizve v tiskarni „Edinost“.

ZALOGA USNJA M. Madriz

Piazza Nuova 1 uhod ul. S. Caterina TRST.

Velika zaloga vsakovrstnega usnja najboljših tu in inozemskih tovar. Tovarna nadplafot ter vseh predmetov te stroke.

Ugodne cene.

Svoji k svojim

OBUVALA.

— Dobro jutro! Kam pa kam?
— Grem kupit par čevljev!
— Svetujem Vam, da greste v ulico Riborgo št. 25 po domače k Pierotu. Tam vdobite vsake vrste obuvala za moške, ženske in otroke. Isti popravlja male stvari brezplačno ter sprejema naročbe vsakovrstno obuvalo na debelo in drobno.

Lastnik: Peter Rehar.

Potnikom v Gorico

in romarjem na Sv. Goro priporoča se v sredi mesta ležeča

KAVARNA CENTRAL

na Travniku (tik cerkve) Piazza grande. Elegantna oprema. Najboljša kava. Velika zber le pristnih likerjev in desertnih vin.

Tazlični časopisi. Trije biljardi iz najboljšee tvornice St. Martin v Parizu. Sestanek potnikov in kupčevalcev. Telefon.

Kavarnar Filip Pečenko.

„SLAVIJA“

vzajemna zavarovalna banka v Pragi.

Rezervni fond 25.000.000 K. Izplačane odškodnine: 75.000.000 K.

Po velikosti druga vzajemna zavarovalnica naše države z vseskozi slovansko-narodno upravo.

VSA POJASNILA DAJE:

Generalni zastop v Ljubljani, čegar pisarne so v lastni bančni hiši v Gospodskih ulicah 12.

Posojila

ne manjše od 10.000 kron

na hiše, zemljišče, dedščine

KAROL OFNER

Ulica Caserma št. 6. - TRST. - Ulica Caserma št. 6.

(Posredovalci izključeni).

Rudolf Aleks. Varbinek zaloga glasovirjev

najboljših tu- in inozemskih tovar

Borzni trg št. 2 II. nadstropje

(nasproti sladčičarne Urbanis).

Razposojevanje, menjava, prodaja proti takojšnemu plačilu, kakor tudi na obroke.

Konkurenčne cene

TRGOVINA Z MANIFAKTURNIM BLAGOM

Anton Sancin pok. Frana

TRST. — Ulica Barriera vecchia št. 11. — TRST.

Priporoča velik izbor:

sraje belih ali barvanih za moške, ovratnikov, zapestnic, kravat zadnje novosti, perkalja, satina, najlepšega in izbranega cefirja ter razno perilo. Vezanine in moderci. Snovij iz priste volne in v vseh barvah za obleke za gospe. Blago za delavske hlače in Jako znižane cene! izdelki za delavee. Jako znižane cene!

Priznanje Ilirskim testeninam iz krogov veleposestva.

Gospodoma

Žnideršič & Valenčič

II. Bistrica.

Z Vašimi testeninami sem popolnoma zadovoljna, ker so res najizvrstnejše od vseh, kar sem jih poskusila.

Tolsti vrh (St. Jernej) Dolenjsko, 12. januarja 1903.

Marija Rudež, grajsčakinja.

Najstarejša slovenska tovarna in zaloga pohištva

Andrej Jug

TRST — ulica sv. Lucije št. 12 (zadej c. k. sodnije) — TRST

priporoča svojim cenjenim rojakom svoje najboljše in trpežno pohištvo, bodisi svetlo ali temno politirano, kakor za spalne, jedilne in vizitne sobe. Sprejema tudi naročbe za vsakovrstne izdelke po načrtu ali popravne, krtere izvrši v najkrajšem času in v polno zadovoljnost naročitelja.

Cene brez konkurence.

Za obilne naročbe se toplo priporoča svojim rojakom v mestu, okolici in na dežel: v misliu gesla: Svoji k svojim!

Alozij Svagel

TRST - Ul. Farneto 8. - TRST

priporoča svojo zalogo jestvin, kolo-nijalij, vsakovrstnega olja, najfinejše testenine po jako nizkik cenah, na-dajše moko, žito, kavo, sladkon.

Razposilja blago tudi na deželo bodisi na drobno ali debelo.

Cenike na zahtevo franko.

Uprava dvorca (vile) »Pompejana« na Katinari posojuje na zahtevo proti mali dnevni odškodnini svoje tri poljedelske stroje (t. j. mlatilnico, čistilnico in trijer) za mlátenje in čiščenje pšenice, ječmena, rži, ovsa, ajde itd.

Več se izve pri upravi zgoraj omenjene vile.

Na milijone dam

rabi „Feolin“. Vprašajte Vašega zdravnika, ako je „Feolin“ najboljši kozmetik za kožo, lasi in zobe. Najgrši obraz in najostudnejše roke zadobe takoi aristokratsko finost in obliko z rabo „Feolina“. „Feolin“ je angleško milo sestavljeno iz 42 zlahtnih in svežih zelišč. Jamčimo, da se s porabo „Feolina“ popolnoma odpravijo gube na obrazu, kožni črvi, ogorenja, rudečice na nosu itd. „Feolin“ je najboljšee sredstvo za očišenje in vzdrževanje in olepšanje lasi, zabranjenje iste proti odpadanju, plešami in boleznim v glava „Feolin“ je tudi najnaravnejše in najboljšee sredstvo čiščenje vzdrževanje in olepšanje lasij, zabranjenje iste proti odpadanju, plešami in boleznim v glavi. „Feolin“ je tudi najnaravnejše in najboljšee sredstvo za za čiščenje zob. Kdor redno rabi „Feolin“ mesto mila, ostane mlad in lep. Vrne se takoj denar, ak bi „Feolin“ ne imel popolnega vspeha. Cena komada 1 K 3 komadi 2.50 K, 6 komadov 4 K 12 komadov 7 K. Poštšina za 1 komad 20 st. od 3 nadalje 60 st. Povzetje 60 st. več. Glavna zaloga M. Feith, Dunaj, VII., Mariahilferstrasse 38.

Zaloga v Trstu: L. Nagelschmid, zaloga in prodaja na drobno ul. S. Sebastiano 1., Ivan Angeli, ulica Canale 5, Ett. Zernitz ul. Stadion 2., Jos. Zizon ul. Caserma 8, Agenzia Zullin, Corso 21, Ivan Cilia, ul. S. Sebastiano, M. Maichin, A. Peruta ul. Geppa 14 II.

Na Reki: Braća Pavačić, mirodilnica.

Trst, Corso 28.

G. DOPLICHER

Velika zaloga klobukov in čepic vsake vrste

od gld. 1.50 do 3.50.

Poprave in moderniziranje se izvrši najtočnejše.

Gulielmo Brod & C.º

poznana tvrdka s

POHIŠTVOM

najelegantnejše vrste

ZAJAMČENE KAKOVOSTI

po najnižjih cenah

Via S. Giovanni št. 14

TRST vogal Piazza S. Giovanni.

KATALOGI BREZPLAČNO IN GRATIS

„LJUBLJANSKA KREDITNA BANKA“ v LJUBLJANI

Polnovplačani akcijski kapital

K 1.000.000

Kupuje in prodaja

vse vrste rent, zastavnih pisem, prioritet, komunalnih obligacij, srečk, delnic, valut, novcev in deviz.

Promese izdaja k vsakemu irebanju.

Špitalske ulice šte. 2.

Zamenjava in eskomptuje

izrebane vrednostne papirje in vnovčuje zapale kupone.

Vinkuluje in divinkuluje vojaške ženitninske kavcije.

Eskompt in inkasso menic.

Daje predujme na vred. papirje.

Zavaruje srečke proti kurzni izgubi

Bor-a naročila.

Podružnica v Spljetu

(Dalmacija.)

Denarne vloge vsprejema

v tekočem računu ali na vložne knjižice proti ugodnim obrestim. Vložni denar obrestuje od dne vloge do dne vzdiga.

Promet s čeki in nakaznicami.